

спрямована побудова єдиної автоматизованої інформаційної системи управління фінансово-господарською діяльністю вищого навчального закладу (ВНЗ). Взаємодія підрозділів на основі чіткого розподілу обов'язків та дотримання часового графіку проходження документації сприяють забезпеченню дотримання фінансової дисципліни та скороченню часу, необхідного для отримання та обробки інформації, що потрібна для ухвалення управлінських рішень.

З допомогою процедур документообігу відбувається автоматизація процесів розробки, погодження і виконання документів між підрозділами та відповідальними особами. Кожна процедура документообігу визначає етапність і спрямованість дій виконавців в процесі створення, перевірки, обробки та виконання документів [1, с. 103]. Відсутність чіткої регламентації порядку проходження документів, що відображають фінансові та господарські операції, призводить до значних витрат часу та трудових затрат працівників навчального закладу. Основними вимогами, які висуваються до організації руху документів в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності вищого навчального закладу є: чітка регламентація осіб, відповідальних за оформлення та виконання кожного первинного документа, реєстрів бухгалтерського обліку та форм звітності; визначення і дотримання строків створення, перевірки, обробки та виконання документів; регламентація шляхів проходження документів по інстанціях з моменту їх створення до передачі в архів на зберігання.

Автоматизація усіх процесів підготовки і обробки документів сприятиме підвищенню ефективності процесів обробки інформації, її представлення в зручному для користувача вигляді. Систематизація документів за типовими алгоритмами проходження між посадовими особами та виконавцями дозволяє виділити групи документів, що відображають процеси, які відбуваються у фінансово-господарській діяльності ВНЗ. Це, зокрема, складання планів і кошторисів, штатного розпису, операції з активами (основними засобами, запасами), банківські та касові операції, розрахунки з оплати праці, розрахункові та інші. Кожна група включає унікальний, властивий тільки їй перелік документів, який характеризується особливими вимогами до складання та обробки. З метою забезпечення оптимального обігу документів в освітньому закладі пропонуємо розробити графік документообігу, який має містити наступну інформацію: порядок створення документа (кількість примірників, відповідального за створення та строк виконання); перевірку документа (строк подання на перевірку та особу, яка її здійснює); обробку з зазначенням відповідальної особи та подальше проходження документа (з вказівкою, в якому бухгалтерському реєстрі знаходиться відображення господарська операція, зафіксована в даному документі); порядок здачі документа до архіву із зазначенням відповідального, строку виконання та терміну зберігання в архіві. Складений таким чином графік документообігу має забезпечити оптимальну кількість підрозділів і виконавців, через які проходить кожний первинний документ, визначити термін його знаходження в підрозділі та подальше зберігання [2, с. 288].

Література: 1. Сорока П.М. Інформаційний менеджмент: Навч. посіб. / П.М. Сорока, Б.П. Сорока. – К.: Університет «Україна», 2008. – 535с. 2. Рижа Т.В. Інформаційне забезпечення управління фінансовими ресурсами вищих навчальних закладів / Т.В. Рижа // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2011. - №698. - С. 282-289.

ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Руденко А.С., Державний ВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ, Україна

Важливим завданням стратегічного управління є розробка стратегії підприємства. Стратегія **підприємства** - систематичний план його потенційної поведінки в умовах неповноти інформації про майбутній розвиток середовища та підприємництва, що включає формування місії, довгострокових цілей, а також шляхів і правил прийняття рішень для найбільш ефективного використання стратегічних ресурсів, сильних сторін і можливостей, усунення слабких сторін та захист від загроз зовнішнього середовища задля майбутньої прибутковості. Отже, необхідність розробки підприємствами стратегії викликана, нестабільністю ринкового

середовища, неповнотою інформації про його майбутній стан і вплив на підприємство. Зробити стратегічний вибір це означає пов'язати бізнес – рішення і конкретні способи дій в єдиний вузол. Вдала стратегія та її вміла реалізація – ознаки досконалого управління підприємством. Вдалу стратегію характеризує: – зайняття на ринку сильної позиції; – створення підприємства, яке буде здатним працювати в умовах передбачуваних обставин, ризику, потужної конкуренції і наявності внутрішніх проблем.

В умовах ринкової економічної системи, що склалася в Україні, теорія і практика стратегічного управління ще не набула належного значення і практичного застосування. Подальший розвиток підприємств України, формування ринкових відносин, структурна перебудова господарства та інші зміни потребують нових підходів до управління. Підприємство у будь-якій галузі економіки представляє собою відкриту динамічно активну систему, процес розвитку якої проходить в полі впливу двох груп чинників: внутрішніх і зовнішніх. Обидві групи чинників мають позитивний і негативний впливи різного походження, що спричиняють появу невизначеності і ризиків в діяльності підприємства. Традиційний підхід до формування загальної стратегії управління, маючи досить чітку картину майбутнього, з допомогою діючих аналітичних методів, складає прогноз розвитку будь-якої галузі з точністю, достатньою для вибору конкретного стратегічного напрямку. Якщо ж майбутнє непередбачуване, то подібний підхід стає в найкращому разі лише мінімально корисним, а в гіршому – просто небезпечним. Недооцінка фактору невизначеності може призвести до вибору стратегії, що не дає змогу компанії не захиститися від погроз з боку конкурентів, не скористатися тими унікальними можливостями, які відкриваються в ситуації значної невизначеності.

Управління підприємством сьогодні характеризується зростаючою турбулентністю його економічного оточення, викликані прискоренням змін у бізнес-середовищі й динамізмом перехідних процесів ринкових перетворень. Стратегічні рішення характеризуються інноваційністю, направленістю на перспективні цілі підприємства, на можливості, на майбутнє, вони потребують певних знань. Тому формування стратегії управління підприємством опирається на вичерпне застосування професійних знань, алгоритми пошуку й підтримки стійкого режиму роботи підприємства в умовах ризику із властивою ним неповнотою інформаційних відомостей. Стратегічне управління підприємства розглядають як динамічну сукупність взаємозв'язаних правлінських процесів. У його структурі виділяють деякі етапи чи завдання, серед яких аналіз середовища вважається вихідним процесом, тому що він забезпечує основу для наступного етапу — визначення місії підприємства. Стратегічне управління підприємством покликано передбачити зміну зовнішнього середовища та бачити перспективу розвитку свого підприємства у цій зміні для своєчасного маневру ресурсами й запобігання втрати його стійкості. Стратегічне мислення передбачає вивчення потреб споживачів, відкриття нових можливостей для організації; створення для неї сприятливих умов діяльності, а також уміння бачити в довгостроковій перспективі труднощі, що можуть виникнути на її шляху в майбутньому. Стратегія управління підприємством має також враховувати можливість структурної й параметричної адаптації системи управління на основі прогнозованої інформації, що надійшла, корекції умов планування, при виявленні нестійкості показників.

В зовнішньому оточенні (макросередовищі) вивчаються фактори, які формують довгострокову прибутковість підприємства і на які організація не може впливати. Загальний стан зовнішнього середовища може бути проаналізований за допомогою економічних факторів, політико-інституційних, науково-технічних, природно-економічних складових, демографічних тенденцій, соціально-культурних. Аналіз факторів безпосереднього оточення підприємства (на рівні мікросередовища) спрямовано на стан тих складових зовнішнього середовища, з якими організація безпосередньо взаємодіє і за допомогою комунікативних методів може впливати на них. Згідно з галузевою моделлю конкуренції М. Портера, якою користуються процвітаючі компанії, головними компонентами безпосереднього оточення, що впливають на діяльність підприємства, доцільно аналізувати споживачів, постачальників, товари-замінники, конкурентів, ринок робочої сили. Аналіз факторів внутрішнього середовища підприємства має здійснюватися стосовно рівня організації виробництва; комплектації персоналу; забезпечення ресурсами; рівня виробництва та науково-технічного забезпечення; організації маркетингу; фінансів та інвестицій, конкурентних можливостей, а також організаційної культури і загальних цінностей.

Для успішного виживання у довгостроковій перспективі менеджери підприємства повинні вміти передбачати те, які труднощі можуть виникнути в майбутньому і які можливості можуть відкритися для нього. Для цього на основі проведеного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища використовують визнаний у всьому світі підхід методу SWOT аналізу, за допомогою якого вдається встановити зв'язок між силою і слабкістю, що властиві будь-якому підприємству, і зовнішніми загрозами і можливостями. Отже, правильно сформована стратегія управління підприємством є запорукою подальшого розвитку та успіху підприємства, а іноді, навіть просто існування на ринку. В перехідних та ринкових умовах кожне підприємство самостійно буде своє майбутнє і в його перспективі може супроводжувати як успіх, так і статися банкрутство. В цих умовах перед підприємством стоять завдання з дослідження ринку і виявлення потреб споживачів, а цим самим - забезпечення існування в довгостроковій перспективі; визначення цілей розвитку підприємства; визначення обсягів виробництва; налагодження ефективних зв'язків з партнерами; забезпечення конкурентоспроможності підприємства за допомогою виважених стратегій і досягнення конкурентних переваг; уміння управляти власними фінансами та ефективним використанням вкладених інвестицій; визначення необхідного кадрового складу та його високого професійного рівня; ефективного використання інновацій технічного, технологічного, економічного та соціального спрямування.

Література: 1. Варшавський Р. Впровадження стратегічного менеджменту на підприємствах України як прогресивного напрямку їх розвитку / [Електронний журнал] Кореспондент.net – 2011.- Режим доступу до журналу: http://blogs.korrespondent.net/business_blogs/blog/varschavskijrom/a43472 2. Горбенко О.В. Невизначеність функціонування підприємств як об'єкт дослідження та оптимізації / Науково-технічний зб.: Вісник НТУ. – 2003, № 8. – С. 384-386. 3. Соломянюк Н.М. Оцінка впливу умов невизначеності на розробку стратегічних планів / Економіка: проблеми теорії та практики. – 2004, т. 1, Випуск 197. – С. 170-174.

ДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ

*Сачовський І.М., Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна*

Розгляд питань, пов'язаних з специфікою організації діяльності малих підприємств як в цілому по Україні, так і в її окремих регіонах потребує врахування найрізноманітніших факторів, починаючи від особливостей державної політики в сфері малого підприємництва на загальнонаціональному рівні на тому чи іншому етапі розвитку і кінчаючи, зокрема, тим, наскільки вона відповідає особливостям конкретного регіону. В контексті сказаного аналіз організації малого підприємництва в даному випадку – на Івано-Франківщині має науково-практичну значимість. Роль малого підприємництва в першу чергу визначається тим місцем, яке воно займає в народногосподарському комплексі будь-якої адміністративної одиниці країни. Певне уявлення про його стан на Івано-Франківщині дають дані табл. 1.

До найважливіших особливостей організації малого підприємництва в Івано-Франківській області ми б віднесли, зокрема, таке:

По-перше, за весь розглядуваний період спостерігалася відносна стабілізація питомої ваги МП в загальній обсягах виробництва, що, в більш широкому розумінні, свідчить про те, що темпи зростання (зниження) обсягів виробництва на підприємствах вказаного виду, по суті, відповідали динаміці розвитку народного господарства області в цілому.

По-друге, привертає на себе увагу існування суттєвих, скажемо, навіть різних розбіжностей між питомою вагою МП в загальних обсягах виробництва того чи іншого його виду. Так, якщо у будівництві у 2010 році питома вага МП складала порядка 71,4%, то в сільському господарстві у цьому ж році – лише 6,1%; до особливостей цього типу з певною